

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Голінько В.І.
« 29 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях»

Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Цивільна безпека
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	5 семестр (9,10 чверть)
Мова викладання	українська

Викладачі: доцент Столбченко О.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 17 с.

Розробник: Столбченко Олена Володимирівна – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності К10 Цивільна безпека (263 Цивільна безпека) (протокол № 11 від 08.07.2025).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1. Шкали.....	7
6.2. Засоби та процедури.....	8
6.3. Критерії.....	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ...	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі вищої освіти «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф11 «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» віднесено такі результати навчання:

РН7	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.
РН15	Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри чинників ураження джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.
РН16	Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного та радіаційного походження.
РН21	Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.
РН22	Пояснювати вимоги щодо убезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.
РН23	Застосовувати заходи з цивільного захисту: з інформування та сповіщення населення, стосовно укриття для населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення з зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.
РН25	Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.
РН28	Визначати заходи безпеки при виконанні робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.

Мета дисципліни – формування у здобувачів освіти компетентностей, необхідних для ефективної діяльності у сфері цивільної безпеки, що охоплює прогнозування та моделювання розвитку аварій і техногенних надзвичайних ситуацій, визначення їхніх класифікаційних ознак і методів протидії, забезпечення заходів захисту персоналу й матеріальних цінностей, а також організацію рятувальних та інших невідкладних робіт.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН7	РН7.1-Ф11	Знати нормативно-правові акти, державні стандарти та міжнародні вимоги у сфері цивільного захисту, а також основні принципи організації безпеки населення і територій у надзвичайних ситуаціях.

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	РН7.2-Ф11	Знати класифікаційні ознаки аварій та техногенних надзвичайних ситуацій, їхні причини, чинники небезпеки та можливі наслідки для людей, довкілля й матеріальних цінностей.
РН15	РН15 -Ф11	Організовувати заходи захисту населення, персоналу та матеріальних ресурсів у разі виникнення надзвичайних ситуацій, забезпечувати їхню ефективність та відповідність нормативним вимогам.
РН16	РН16 -Ф11	Організовувати рятувальні та інші невідкладні роботи в умовах кризових подій.
РН21	РН21 -Ф11	Визначати методи протидії небезпечним чинникам та застосовувати їх на практиці.
РН22	РН22 Ф11	Визначати пріоритетні дії та ресурси для забезпечення стійкого функціонування територій і підприємств.
РН23	РН23-Ф11	Пояснювати принципи прогнозування та моделювання розвитку аварій і техногенних надзвичайних ситуацій, а також обґрунтовувати прийняті рішення.
РН25	РН25- Ф11	Пояснювати роль та функції органів управління цивільним захистом, їхню взаємодію з іншими службами та організаціями.
РН28	РН28- Ф11	Організовувати інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення щодо правил поведінки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук
Ф10 Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями	Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування. Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки. Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, прилади та пристрої, призначені для спостереження та контролю стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		денна		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	26	34	6	54
практичні	60	26	34	4	56
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	52	68	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
	ЛЕКЦІЇ	
РН7.1-Ф11 РН 7.2-Ф11	1. Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. 1.1 Надзвичайні ситуації, причини виникнення. 1.2. Складові системи моніторингу НС. 1.3. Класифікація надзвичайних ситуацій. 1.4. Найменування та визначення основних показників уражаючих чинників та джерел НС	7
РН15 -Ф11	2. Єдина державна система цивільного захисту. 2.1 Система, завдання та загальні принципи організації ЦЗ України та об'єкта господарювання. 2.2. Створення і діяльність Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС) та її підсистем. 2.3. Режими діяльності ЄДС. 2.4 Фінансування та матеріальне забезпечення заходів ЄДС 2.5 Функціональні заходи у сфері державного регулювання та контролю ЄДС. Основні принципи забезпечення техногенної безпеки.	8
РН16 -Ф11	3. Небезпеки радіаційного походження та їх вплив на людину і навколишнє середовище. 3.1 Джерела техногенної та природної радіоактивності. Класифікація аварій. Основні типи ядерних реакторів.. 3.2 Причини та наслідки аварій на радіаційно небезпечних об'єктах (РНО). 3.3 Утворення зон радіоактивного забруднення та їх характеристика. Закон спаду рівнів радіації. 3.4 Вплив радіації на людину та навколишнє середовище. Ступені променевої хвороби. 3.5 Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки при аварії на РНО.	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН21 -Ф11	<p>4. Небезпеки хімічного походження їх вплив на людину і середовище.</p> <p>4.1 Хімічно небезпечні об'єкти. Сильнодіючі отруйні речовини (СДОР) та їх класифікація.</p> <p>4.2 Класифікація об'єктів господарювання і адміністративно територіальних одиниць (АТО) за хімічною безпекою..</p> <p>4.3. Причини та наслідки аварій на хімічно небезпечних об'єктах. Системи моніторингу і хімічного захисту працівників об'єкту і територій.</p> <p>4.4. Прогнозування і оцінка надзвичайної ситуації хімічного походження.</p>	8
РН21 -Ф11	<p>5. Біологічні небезпеки та методи протидії їх наслідкам.</p> <p>5.1. Небезпеки біологічного походження. Біологічно небезпечні речовини (БНР) та їх характеристика. Вплив БНР на організм людини та утворення карантинних зон..</p> <p>5.2 Поняття карантину та обсервації. Епідемії, епізоотії та епіфітотії. Система моніторингу і методи біологічного захисту людей і територій.</p>	7
РН23 Ф 11	<p>6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків.</p> <p>6.1 Основні завдання, принципи і заходи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій і застосування засобів ураження.</p> <p>6.2 Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Інформування у сфері цивільного захисту.</p> <p>6.3 Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту..</p> <p>6.4 Медичний, психологічний, соціальний захист постраждалих. Евакуаційні заходи.</p>	7
РН25 Ф 11	<p>7. Хімічний та біологічний захист населення і територій.</p> <p>7.1. Ліквідація наслідків хімічних аварій. Ліквідація наслідків біологічних небезпек.</p> <p>7.2. Спеціальна обробка та її види. Заходи та засоби проведення спеціальної обробки при небезпеках радіаційного, хімічного та біологічного походження.</p> <p>7.3 Забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.</p>	7
РН28 Ф 11	<p>8. Запобігання та реагування на надзвичайні ситуації.</p> <p>8.1 Сили цивільного захисту. Завдання та функціонування сил цивільного захисту. Склад угруповань сил з ліквідації надзвичайних ситуацій. Забезпечення дій сил та матеріальні резерви з ліквідації надзвичайних ситуацій. Основи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій</p> <p>8.2 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях та планування заходів. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зменшення масштабів</p>	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	НС. Вимоги до складу, змісту та форми плануючої документації. Методика розроблення планів з попередження НС. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу ОГ до дій у НС, організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання заходів за планами реагування на НС.	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
РН23 Ф 11	1. Оцінка хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечному об'єкті.	15
РН23 Ф 11	2. Оцінка інженерної обстановки при руйнуванні гідродинамічно небезпечного об'єкта	15
РН23 Ф 11	3. Оцінка інженерного захисту персоналу об'єкта	15
РН23 Ф 11	4. Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Розробка планів реагування на НС та інструкцій щодо дій у надзвичайній ситуації	15
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів

навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час іспиту має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, у тому числі активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one), використання дистанційної платформи Moodle (<https://do.nmu.org.ua/>).

Навчальні тренажери та симулятори: LifesaverSIM - симулятор тактичної медицини у застосунку «Дія». Засоби індивідуального захисту: автономний дихальний апарат SCBA, шланговий протигаз ПШ-1, саморятівники DEZEGA Ci-30 KS. Прилади радіаційної та хімічної розвідки: ВПХР (військовий прилад хімічної розвідки), ДКП-50А (дозиметр). Намети, автономні джерела електроживлення, транспортні засоби.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Охорона праці [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 283 с.

2. Цивільний захист на підприємствах харчової промисловості: навч. посіб. За заг. ред.. Халмурадова Б.Д. – К.: Центр учбової літератури, 2018.

3. Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. Цивільна безпека: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 158 с.

4. Дерюгін О.В., Столбченко О.В., Лябах Д.А., Чеберячко Л.М. Обґрунтування ключових чинників щодо застосування перспективного екологічного транспорту в системі міських пасажирських перевезень Вісник Приазовського державного технічного університету: зб. наук. праць. Серія: Технічні науки. Дніпро: ДВНЗ «Приазов. держ. техн. ун-т», 2024. Вип. 48.С. 120-133 Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6733.48.2024> (Фахове видання категорії Б)

5. Stolbchenko O.V., Yurchenko A.A., Luts I.O., D. V. Saveliev, Reducn ng external air leakage at the main ventilation unit of reducing external air leakage at the main ventilation unit of the mane, Науковий вісник, 1, 2023, С. 122 - 128 <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-1/122> (Scopus)

Методичне забезпечення

1. Оцінка інженерного захисту персоналу об'єкта [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

2. Оцінка інженерної обстановки при руйнуванні гідродинамічно небезпечного об'єкта [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 17 с.

3. Оцінка хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечному об'єкті [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

4. Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях»

для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

5. Методичні рекомендації для здобувачів освіти заочної форми навчання [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 13 с.

6. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи [Електронний ресурс]: з дисципліни «Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях» для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» зі спеціальності К10 Цивільна безпека / О.В. Столбченко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 35 с.

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.06.1996 р. – Чинна редакція станом на 01.01.2025 р. – Київ : Верховна Рада України, 1996. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI. – Чинний від 21.11.2012. – Станом на 01.01.2025 р. – Київ : Верховна Рада України, 2012. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
3. Про правовий режим надзвичайного стану [Електронний ресурс] : Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. – Чинний станом на 01.01.2025 р. – Київ : Верховна Рада України, 2000. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.
4. Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру [Електронний ресурс] : Закон України від 08.06.2000 № 1809-III. – Чинний станом на 01.01.2025 р. – Київ : Верховна Рада України, 2000. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1809-14>.
5. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11. – Чинна станом на 01.01.2025 р. – Київ : КМУ, 2014. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-п>.
6. Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368. – Чинна станом на 01.01.2025 р. – Київ : КМУ, 2004. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-п>.
7. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від

27.09.2017 № 733. – Чинна станом на 01.01.2025 р. – Київ : КМУ, 2017. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-п> (zakon.rada.gov.ua in Bing) – (Постанова КМУ).

8. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444. – Чинна станом на 01.01.2025 р. – Київ : КМУ, 2013. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444-2013-п>

9. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.08.2018 № 658. – Чинний станом на 01.01.2025 р. – Київ : МВС України, 2018. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-18>

10. Накази Державної служби України з надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] : щодо організації укриття населення у захисних спорудах, створення та використання матеріальних резервів, проведення навчань і тренувань. – Чинні станом на 01.01.2025 р. – Київ : ДСНС України. – Режим доступу : <https://dsns.gov.ua> – (Накази ДСНС України).

Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
6. LifesaverSIM. Ігровий симулятор тактичної медицини [Електронний ресурс]. - Міністерство цифрової трансформації України, 2024. - Режим доступу: <https://diia.gov.ua/news/trenujte-navichki-takmedu-v-igrovomu-simulyatori-lifesaversim>
7. Академія НСЗУ. Освітня платформа Національної служби здоров'я України [Електронний ресурс]. - Київ: НСЗУ, 2024. - Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних
ситуаціях»

освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
спеціальності 263 «Цивільна безпека»

Розробник:
Столбченко Олена Володимирівна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19